

Deseos y Necesidades.

Nuevas incorporaciones a la Colección MACBA—

BIBLIOGRAFÍA

Francesc Abad

Francesc Abad. Estratègia de la precarietat: ACVic, Centre d'Arts Contemporànies, Vic, abril – juny 2013. Vic: ACVIC / Eumogràfic, 2013 [cat. exp.].

Francesc Abad, 40 anys de nòmines fetes art [en línia]. ACVic. Cente d'Arts Contemporànies, (17/05/2013). [Consulta, 2 de desembre de 2013] [[vídeo](#)]

John Baldessari

BALDESSARI, John; CRANSTON, Meg: *Lamb = Cordero*. València: IVAM Centre Julio Gonzalez, 1993.

Ni por ésas = Not even so: John Baldessari: Centro de Arte Reina Sofía, gener – febrer 1989 / CAPC, Musée d'Art Contemporain, març – abril 1989 / IVAM Instituto Valenciano de Arte Moderno, Centre Julio González, maig – juliol 1989. Madrid: Ministerio de Cultura, DL 1989 [cat. exp.].

John Baldessari: *Pure Beauty*: Tate Modern, octubre 2009 – gener 2010 / Museu d'Art Contemporani de Barcelona, febrer – abril 2010 / Los Angeles County Museum of Art, juny – setembre 2010 / Metropolitan Museum of Art, octubre 2010 – gener 2011. Los Angeles: Los Angeles County Museum of Art; Munich: DelMonico Books/Prestel, cop. 2009 [cat. exp.].

Gianfranco Baruchello

Luca Cerizza: [Thought Maps](#) [en línia], Frieze, (19 de maig de 2013). [Consulta: 8 d'abril de 2015]

Iñaki Bonillas

BONILLAS, Iñaki: *The world according to Iñaki Bonillas*. Berlín: Argobooks, 2009.

GUERRA, Carles; MINERA, Maria: *Archivo J. Plaza: 2003-2007*. Barcelona: ProjecteSD, 2008.

Narrativas domésticas: más allá del álbum familiar: Sala de exposiciones del a Diputación de Huesca, novembre 2012 – febrer 2013. Huesca: Diputación de Huesca, 2012 [cat. exp.].

Marcel Broodthaers

DICKHOFF, Wilfried; MARCADÉ, Bernard: *Marcel Broodthaers*. Londres: Thames et Hudson, 2013.

MOURE, Glòria (ed.): *Marcel Broodthaers, collected writings*. Barcelona: Polígrafa, 2012.

Marcel Broodthaers: Galerie national du Jeu de Paume, desembre 1991 – març 1992 / Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, març – juny 1992. París: Galerie Nationale du Jeu de Paume, 1991 [cat. exp.].

Marcel Broodthaers: cinéma: Fundació Antoni Tàpies, abril – juny 1997. Barcelona: Fundació Antoni Tàpies, cop. 1997 [cat. exp.].

[Marcel Broodthaers](#). [Consulta: 23 de febrer de 2015]

Joan Brossa

Joan Brossa: poesia visual: poemes objecte: cartells...: Museu del Juguet de Figueres, maig – desembre 1983. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Servei d'Arts Plàstiques, DL 1983 [cat. exp.].

Joan Brossa o Les paraules són les coses: Fundació Joan Miró, octubre – novembre 1986. Barcelona: Fundació Joan Miró, DL 1986 [cat. exp.].

Joan Brossa: poesia visual i poemes visuals: Galeria Joan Prats, novembre – desembre 1989. Barcelona: Galeria Joan Prats, DL 1989 [cat. exp.].

Joan Brossa, poemes objecte, poemes visuals i un muntatge: Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca, desembre 1994 – febrer 1995. Palma de Mallorca: Fundació Pilar i Joan Miró, 1994 [cat. exp.].

Joan Brossa o la revolta poètica: Fundació Miró, febrer – maig 2001. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura; Fundació Joan Brossa; Fundació Joan Miró, 2001 [cat. exp.].

PENROSE, Roland: *Joan Brossa: Poemes objecte*. Barcelona: Servicions Editoriales, 1978.

CIRICI, Alexandre: «Objectes pobres, objectes conceptuals», *Serra d'Or*, (febrer de 1972). [article / artículo]

Ali Cherri

CHERRI, Ali: *Bird's Eye View*. Kuwait: Contemporary Art Platform, 2014.

Ali Cherri, Atfal Ahdath & George Awde: confluence: photographic based works from the contemporary Middle East: VCU Qatar Gallery, novembre – desembre 2014. Qatar: VCU Qatar, 2014 [cat. exp.].

Octavi Comeron

COMERON, Octavi: *Arte y postfordismo: notas desde la fábrica transparente*. Madrid: Trama, 2007.

Una fàbrica, una màquina, un cos...: arqueologia i memòria dels espais industrials = Una fábrica, una máquina, un cuerpo...: arqueología y memoria de los espacios industriales = A factory, a machine, a body...: archeology and memory of industrial spaces: Centre d'Art la Panera, maig – agost 2009 / Museo Universitario Arte Contemporáneo Ciudad de México, octubre 2009 – febrero 2010. Lleida: Ajuntament de Lleida, Centre d'Art la Panera, DL 2009 [cat. exp.].

Patricia Dauder

Patricia Dauder: a segunda imagem = the second image: Museo Serralves, desembre 2012 – març 2013. Porto: Fundação de Serralves, 2012 [cat. exp.].

Öyvind Fahlström

Öyvind Fahlström: Centre Georges Pompidou, Musée national d'art moderne, gener – març 1980. París: Centre Georges Pompidou, Musée national d'art moderne, DL 1980 [cat. exp.].

Öyvind Fahlström: IVAM Centre Julio Gonzalez, juny – agost 1992. València: IVAM Centre Julio Gonzalez. Generalitat Valenciana. Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, 1992 [cat. exp.].

Öyvind Fahlström: otro espacio para la pintura. Barcelona: Actar; Museu d'Art Contemporani de Barcelona, DL 2001 [cat. exp.].

Esther Ferrer

Spansk Egen-Art: 23 aktuella konstnärer i svenskt urval = The Characteriscs of Spain: 23 artists of today - Swedish selection, Liljevalchs Konsthall, octubre 1983 – gener 1984. Estocolm: Liljevachs Konsthall, 1984 [cat. exp.].

Peter Friedl

FRIEDL, Peter: *Peter Friedl: secret modernity: selected writings and interviews 1981-2009*. Berlin: Sternberg Press, 2010.

Peter Friedl: work 1964-2006: Museu d'Art Contemporani de Barcelona, maig – setembre 2006 / Miami Art Central, abril 2007. Barcelona: Museu d'Art Contemporani de Barcelona, 2006 [cat. exp.].

Dora García

GARCÍA, Dora: *Continuarración. Sobre sueños y crímenes: Dora García*: Centro José Guerrero, octubre – desembre 2013. Granada: Centro José Guerrero, 2014 [cat. exp.].

Biblioteka eta jakintza: artxiboak, mutazioak, konfigurazioak = La Biblioteca y el saber: archivos, mutaciones, configuraciones = The Library and knowledge: archives, mutations, configurations: Koldo Mitxelena Kulturnea, març – agost, 2014. Donostia-San Sebastián: Gipuzkoako Foru Aldundia, 2014 [cat. exp.].

Gego

The Experimental exercise of freedom: Lygia Clark, Gego, Mathias Goeritz, Hélio Oiticica, and Mira Schendel: The Museum of Art Contemporary, octubre 1999 – gener 2000. Los Angeles: The Museum of Contemporary Art, 1999 [cat. exp.].

Gego: desafiando estructuras: Museo Serralves, juliol – octubre 2006 / Museu d'Art Contemporani de Barcelona, novembre 2006 – gener 2007. Barcelona: MACBA; Porto: Museu Serralves, 2006 [cat. exp.].

Gego: line as object: Hamburger Kunsthalle, novembre 2013 – març 2014 / Kunstmuseum Stuttgart, març – juny 2014 / Henry Moore Institute, juliol – octubre 2014. Ostfildern: Hatje cantz Verlag, 2013 [cat. exp.].

João Maria Gusmão & Pedro Paiva

JARRY, Alfred: *Gestas y opiniones del doctor Faustroll. Recuerdos de Alfred Jarry/de Guillaume Apollinaire*. Saragossa: Libros del Innombrable, 2003.

Richard Hamilton

BANHAM, Reyner: *Theory and design in the first machine age*. London: The Architectural Press, 1960.

GIEDION, Sigfried: *Mechanization takes command: a contribution to anonymous history*. New York: Oxford University Press, 1948.

MASSEY, Anne: *The Independent Group: modernism and mass culture in Britain, 1945-59*. Manchester: Manchester University, 2008.

MOHOLY-NAGY, Laszlo: *Vision in motion*. Chicago: P. Theobald, 1947.

READ, Herbert: *The philosophy of modern art: collected essays*. Londres: Faber and Faber, 1951.

THOMPSON, D'Arcy Wentworth: *On growth and form*. Cambridge: The University Press, 1942.

THOMPSON, D'Arcy Wentworth: *On growth and form*. Cambridge: The University Press, 1972.

WHYTE, Lancelot Law (ed.): *Aspects of form: a symposium on form in nature and art*. Londres: Lund Humphries, 1951.

This is tomorrow. London: Whitechapel Art Gallery, 1956 [cat. exp.].

Cinco caminos de la abstracción: exposición itinerante. Madrid: Ministerio de cultura, Dirección general del patrimonio artístico, archivos y museos, DL 1978.

El Independent Group: la postguerra británica y la estética de la abundancia. València: IVAM, 1990 [cat. exp.].

Richard Hamilton: Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía. [Alcobendas]: TF; Madrid: Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, cop. 2014. [cat. exp.].

[Richard Hamilton](#) [en línia]. The Independent Group. 2007-2013. [Consulta: 14 de gener de 2015]

[Reapers and Growth and Form, 1949/1951](#) [en línia], Londres: Tate, 2014. [Consulta: 14 de gener de 2015]

[Richard Hamilton at the ICA](#) [en línia], Institute of Contemporary Arts, ICA, 2014.

[Consulta: 14 de gener de 2015]

Iman Issa

ISSA, Iman: «*When Fox Becomes Polar Bear*», *The Ungovernables*. Nova York: New Museum Of Contemporary Art, 2012, p. 45-47 [article/artículo]

«Iman Issa», *Don't you know who I am? Art after identity politics*. Anvers: Museum of Contemporary Art, 2014, p. 35-36 [cat. exp.].

Brian Boucher: [Memorial Material: Q+A With Iman Issa](#) [en línia]. Art in America, (20 de setembre 2011). [Consulta: 14 d'abril de 2015]

Mia Jancowicz: [Iman Issa](#) [en línia], Frieze, núm. 143, (novembre-desembre 2011). [Consulta: 14 d'abril de 2015]

Shane McAdams: [The Ungovernables](#), [en línia]. Art Voices Magazine (juny 2012). [Consulta: 14 d'abril de 2015]

Natalie Musteata: [Iman Issa](#). Material [en línia]. Toronto: Mercer Union. A Centre for Contemporary Art, 2012. [Consulta: 14 d'abril de 2015]

Sarah Sargent: [The Ungovernables](#) [en línia]. Artnosh (abril 2012). [Consulta: 14 d'abril de 2015]

Christopher Schreck: [Don't Take It Personally: Iman Issa at the New York Art Book Fair](#) [en línia]. Art F City, (05 abril 2011). [Consulta: 14 d'abril de 2015]

Kaelen Wilson-Goldie: [Iman Issa: Radical Subtraction](#), Bidoun Magazine, 2011. [Consulta: 14 d'abril de 2015]

Iman Issa. [Material](#) [en línia]. Rodeo Gallery, 2011. [Consulta: 14 d'abril de 2015]

Don Kunkel

Cinco caminos de la abstracción: exposición itinerante. Madrid: Ministerio de Cultura, Dirección general de patrimonio artístico y museos, DL 1978 [cat. exp.].

Mostra d'art actual a Balears: Palau Solleric, juny-juliol 1981. Palma: Ajuntament de Palma de Mallorca, 1981 [cat. exp.].

Sigalit Landau

La Danza fenicia de la arena = Phoenician Sand Dance. Sigalit Landau: Museu d'Art Contemporani de Barcelona, novembre 2014 – febrer 2015. Barcelona: Museu d'Art Contemporani de Barcelona, 2015 [cat. exp.].

Jean de Loisy: [Sigalit Landau's Interview – One Man's Floor Is Another Mans Feelings / Israeli Pavilion](#) [en línia]. MIF Mediaproject, (16/06/2011). [Consulta: 27 de febrer de 2015]

[Art Biennale, 2011 Israel](#) [en línia]. YouTube, 2011. [Consulta: 27 de febrer de 2015]

[One Man's Floor Is Another Man's Feelings, 2011. The Israeli Pavilion, Venice Biennale](#) [en línia]. Sigalit Landau, 2011. [Consulta: 27 de febrer de 2015]

Antoni LLena

Antoni Llena: la pintura como experiencia: Museo Patio Herreriano, maig – setembre 2005. Lleida: Institut Municipal d'Acció Cultural de Lleida, 2005 [cat. exp.].

Antoni Llena: obres 1967-2012: A/34, març – maig 2012. Barcelona: A/34, 2012 [cat. exp.].

Rita McBride

MCBRIDE, Rita. *Oferta pública = Public Tender*: Museu d'Art Contemporani de Barcelona, maig – setembre 2012. Barcelona: Museu d'Art Contemporani de Barcelona, 2012 [cat. exp.].

Adrian Melis

Adrian Melis - The value of Absence = El valor de la ausencia. Barcelona: ADN Galeria, 2013 [cat. exp.].

Pablo Palazuelo

GALLARDO, Bosco: *Comprender a Palazuelo*. Madrid: Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, 2005.

MADRUELO, Javier: *Pablo Palazuelo el plano expandido*: Sala Municipal de Exposiciones Almodí, novembre 2010 – febrero 2011. Madrid: Banca March, cop. 2010 [cat. exp.].

Palazuelo: procés de treball: Museu d'Art Contemporani de Barcelona, desembre 2006 – febrer 2007 / Museo Guggenheim Bilbao, març – juny 2007. Barcelona: Museu d'Art Contemporani de Barcelona, DL 2006 [cat. exp.].

Marc Pataut

2007 Imatges metropolitanes de la nova Barcelona. Barcelona: Museu d'Art Contemporani de Barcelona, DL 2008.

Walid Raad

TOUFIC, Jalal. *Forthcoming*. Berkeley: Atelos, 2000.

BORCHARDT-HUME, Achim: «Walid Raad: Symptoms of Withdrawal», *Cura*, (hivern 2012), p. 86-99. [article/artículo]

BRUCKSTEIN CORUH, A.S.: «Irrer stört Eröffnung. Behauptet Welt ist flach», *Text Zur Kunst* (setembre de 2011), p. 247-251. [article/artículo]

FORSTER, Lou: «L'archive en délai», *ART21*, (tardor 2010), p. 14-23. [article/artículo]

RAAD, Walid :«Scratching on things I could disavow». *Point d'ironie*, núm. 48 (juliol 2009). [article/artículo]

___: «Appendix XVIII: Plates 88-107». *Art Journal*, (tardor de 2010), p. 7-19. [article/artículo]

___: «Scratching on things I could disavow». *Kalamon*, (primavera de 2011), p. 141-161. [article/artículo]

___: «Scratching on things I could disavow». *Springerin* (estiu de 2011), p. 24-29. [article/artículo]

Nat Muller: [*Scratching Beneath the Surface. Walid Raad, Scratching on Things I Could Disavow: A History of Art in the Arab World*](#) [en línia], The Majalla, (15 d'abril de 2013). [Consulta: 6 de novembre de 2014]

Kara L. Rooney: [*Walid Raad: Scratching on Things I Could Disavow: A History of Art in the Arab World/Part 1 Volume 1 Chapter 1*](#) (Beirut: 1992-2005) [en línia]. The Brooklyn Rail, (desembre 2009). [Consulta: 6 de novembre de 2014]

[Scratching on Things I Could Disavow](#) [en línia], 2012. [Consulta: 6 de novembre de 2014]

Walid Raad: [*Index XXVI: Red*](#) [en línia]. e-flux (2014). [Consulta: 6 de novembre de 2014]

Younès Rahmoun

Sous nos yeux: Museu d'Art Contemporani de Barcelona, gener – maig 2014. Barcelona: Museu d'Art Contemporani de Barcelona, 2015 [cat. exp.].

Jorge Ribalta

RIBALTA, Jorge: *Monumento máquina: Jorge Ribalta*: Centro José Guerrero, gener – abril 2015 / Fundación Helga de Alvear, abril 2015 – gener 2016. Granada: Centro José Guerrero, 2015 [cat. exp.].

Francesc Ruiz

Hiriko fizkioak = ficciones urbanas = urban fiction: Koldo Mitxelena Kulturnea, octubre 2011 – gener 2012. [San Sebastián]: Diputación Foral de Gipuzkoa, Departamento de Cultura y Euskera, 2011 [cat. exp.].

Acte 21: Francesc Ruiz, The Paper Trail: Fundació Suñol, desembre 2011 – febrer 2012. Barcelona: Fundació Suñol, 2011 [cat. exp.].

ANDREWS, Max: «Focus: Francesc Ruiz», *Frieze*, núm. 146 (abril 2012). [article/artículo]

DAVIS, Clara: «Francesc Ruiz», *Artforum* (novembre 2010). [article/artículo]

SEGADE, Manuel: «Dans l'Espagne de l'urgence critique», *Artpress*, núm. 403, p. 67-72. [article/artículo]

Hannah Cooper: [Contemporary Image Collective: Francesc Ruiz](#) [en línia]. *Cairo* 360, (07/11/2010). [Consulta: 26 de febrer de 2015]

[Contemporani Image Collective](#) (CIC). [Consulta: 26 de febrer de 2015]

Mireia Sallarès

Jo em rebel·lo. Nosaltres existim: Fundació Palau, octubre 2013 – març 2014. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i Direcció General de Creació i Empreses Culturals (DGCEC), 2015 [cat. exp.].

Montse Badia: [Momentos de autenticidad: Mireia Sallarès i Bernard-Marie Koltès](#) [en línia]. *A*Desk*, (06/11/2013). [Consulta: 5 de març de 2015]

Néstor Sanmiguel Diest

Néstor Sanmiguel Diest: Sala Exposiciones FEC, 2004. Salamanca: Junta de Castilla y León. Consejería Cultural y Turismo, DL 2004 [cat. exp.].

Néstor Sanmiguel Diest: las emociones barrocas: 1997-2005: MUSAC, Museo de Arte Contemporáneo de Castilla y León, 2005. León: MUSAC, Museo de Arte Contemporáneo de Castilla y León, DL 2007 [cat. exp.].

Allan Sekula

BAETENS, Jan ; GELDER, Hilde (eds.): *Critical Realism in Contemporary Art: Around Allan Sekula's photography*. Bèlgica: Leuven University Press, 2010

Constantin Meunier: a dialogue with Allan Sekula. Leuven: Leuven University Press, 2005.

Emmanuel Posnic: [Allan Sekula. Prayers for America](#) [en línia]. París/Art, (juny 2004). [Consulta: 3 de març de 2015]

Wael Shawky

MAALOUF, Amin: *Les croisades vues par les Arabes*. París: J'ai lu, 1985.

SAPIEGA, Jacques: *Scènes de croisades: Cabaret Crusades, the path to Cairo de Wael Shawky*. Aix-en-Provence: Presses Universitaires de Provence, 2013.

La Chanson de Roland. París: Hatier, 2010.

Wael Shawky: cabaret crusades: Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen, desembre 2014 – gener 2015. Düsseldorf: Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen; Bielefeld: Kerber, cop. 2015 [cat. exp.].

Faye Hirsch: [In the Studio: Wael Shawky](#) [en línia]. Art in America, (abril 2013). [Consulta: 15 d'octubre de 2014]

Rachel Spence: [Interview: Egyptian artist Wael Shawky on faith, oil, politics – and puppetry](#) [en línia]. Financial Times, (20/11/2013). [Consulta: 15 d'octubre de 2014]

[Cabaret Crusades: The Path to Cairo](#) [en línia]. International Film Festival Marseille, 2012. [Consulta: 15 d'octubre de 2014].

[Film – Alexandria. Wael Shawky. Cabaret Crusades: The Path to Cairo](#) [en línia]. Kunsten Festival des Arts, 2012. [Consulta: 15 d'octubre de 2014]

[Wael Shawky, Cabaret Crusades - 5/11/13](#) [en línia]. The McKinney Avenue Contemporary (The MAC), 2013. [Consulta: 15 d'octubre de 2014]

Oussama Tabti

MILLIARD, Coline: «The Algerian Evolution», Blouin Artinfo, Modern Painters Magazine, (març 2012), p. 66-68. [article/artículo]

MBA BIKORO, Nathalie: [How to Conjugate? Apoptosis of Identity, Orphaned Tongues and Drexciyan Moves in African Diasporic Narrative Futures](#) [en línia]. Seismopolite, Journal of Art and Politics, (15/05/2013). [Consulta: 25 d'abril 2015]

[Oussama Tabti. 3rd International Festival of Contemporary Art, Algiers 2011](#) [en línia]. Nafas Art Magazine, (desembre 2011). [Consulta, 25 d'abril 2015]

Armando Andrade Tudela

Armando Andrade Tudela: ahir, demà: Museu d'Art Contemporani de Barcelona, març - juny 2010. Barcelona: Museu d'Art Contemporani de Barcelona, 2010 [cat. exp.].

Muchas de las publicaciones de esta bibliografía pueden consultarse en la Biblioteca del Centro de Estudios y Documentación del MACBA.